

Rīgas domes saistošie noteikumi Nr. RD-23-237-sn

Rīgā 2023. gada 27. septembrī (prot. Nr. 101, 17. §)

Kārtība, kādā Rīgas valstspilsētas pašvaldība nodrošina izglītojamo ēdināšanas pakalpojuma līdzfinansējumu

Izdoti saskaņā ar Pašvaldību likuma 44. panta otro daļu un Izglītības likuma 17. panta trešās daļas 11. punktu

1. Saistošie noteikumi (turpmāk – noteikumi) nosaka Rīgas valstspilsētas pašvaldības administratīvajā teritorijā esošo vispārējās izglītības iestāžu vai to filiāļu (turpmāk – izglītības iestāde) klātienes mācību izglītojamo ēdināšanas pakalpojuma līdzfinansējuma (turpmāk – pašvaldības līdzfinansējums) piešķiršanas nosacījumus.

2. Izvērtējot Rīgas valstspilsētas pašvaldības (turpmāk – pašvaldība) budžeta iespējas un saistības sociālo tiesību jomā, pašvaldība, īstenojot brīvprātīgo funkciju, ar lēmumu nosaka izglītojamo kategorijas un tām piešķiramo pašvaldības līdzfinansējuma pilno vai daļējo apmēru.

3. Pašvaldības līdzfinansējums līdz 2024. gada 31. augustam tiek noteikts:

- 3.1. pašvaldības izglītības iestādes klātienes mācību izglītojamam;
- 3.2. pašvaldības administratīvajā teritorijā esošās privātās pirmsskolas izglītības iestādes izglītojamam, ja izglītojamā dzīvesvieta ir deklarēta pašvaldības administratīvajā teritorijā.

4. Pašvaldības līdzfinansējums no 2024. gada 1. septembra tiek noteikts:

- 4.1. pašvaldības izglītības iestāžu klātienes mācību izglītojamam, ja izglītojamā dzīvesvieta ir deklarēta pašvaldības administratīvajā teritorijā;
- 4.2. pašvaldības administratīvajā teritorijā esošo (valsts vai privāto) izglītības iestāžu (turpmāk – cita dibinātāja izglītības iestāde) klātienes mācību izglītojamam, ja izglītojamā dzīvesvieta ir deklarēta pašvaldības administratīvajā teritorijā.

5. Pašvaldības līdzfinansējuma pilnais apmērs tiek noteikts sociālās kategorijas izglītojamam, kas atbilst vismazvienam šajā punktā noteiktajam kritērijam:

- 5.1. izglītojamā ģimene atbilst trūcīgas māsājniecības statusam saskaņā ar Rīgas Sociālā dienesta lēmumu;
- 5.2. izglītojamā ģimene atbilst maznodrošinātas māsājniecības statusam saskaņā ar Rīgas Sociālā dienestālēmumu;
- 5.3. izglītojamā ģimene ir reģistrēta pašvaldības ģimeņu atbalsta reģistrā;

5.4. izglītojamā ģimene ir ģimene, kuras aprūpē ir vismaz trīs bērni, tai skaitā audžuģimenē ievietoti un aizbildnībā esoši bērni, un ir uzrādīta spēkā esoša Latvijas goda ģimenes apliecība; 5.5. izglītojamam ir noteikta invaliditāte Invaliditātes likumā paredzētajā kārtībā;

5.6. izglītojamais ir nodots ārpusģimenes aprūpē saskaņā ar bāriņtiesas lēmumu;

5.7. pašvaldības izglītības iestādes izglītojamam sociālās krīzes situācijā saskaņā ar izglītības iestādes izveidotas komisijas lēmumu ir piešķirtas tiesības saņemt pašvaldības apmaksātu ēdināšanas pakalpojumu noteiktā laikposmā, kas nepārsniedz 60 dienas;

5.8. izglītojamais ir Ukrainas civiltiedzīvotājs Ukrainas civiltiedzīvotāju atbalsta likuma izpratnē, kas apgūst izglītības programmu pašvaldības lēmumā par izglītojamo ēdināšanu noteiktajās izglītības iestādēs;

5.9. izglītojamais apgūst pamatizglītības programmu speciālās izglītības iestādē, un iestāde nenodrošina internāta pakalpojumus.

6. Pašvaldība turpina segt izglītojamā ēdināšanas izmaksas 60 dienas pēc trūcīgas vai maznodrošinātas mājāsaimniecības statusa beigu datuma pašvaldības noteiktajā apmērā.

7. Ja saskaņā ar pašvaldības lēmumu izglītojamam ir noteikts pašvaldības līdzfinansējuma daļējais apmērs, tad, lai saņemtu pašvaldības līdzfinansējumu, pašvaldības izglītības iestādes izglītojamā vecāks (pilnvarotais pārstāvis) vai pilngadīgais izglītojamais un komersants, kurš sniedz ēdināšanas pakalpojumu izglītības iestādē (turpmāk – ēdināšanas pakalpojuma sniedzējs), slēdz ēdināšanas pakalpojuma līgumu (turpmāk – līgums) šādā kārtībā:

7.1. līgumu slēdz pēc mācību uzsākšanas izglītības iestādē vienā no šādiem veidiem:

7.1.1. kā elektronisku distances līgumu, kuru vecāks (pilnvarotais pārstāvis) vai pilngadīgais izglītojamais paraksta ēdināšanas pakalpojuma sniedzēja informācijas sistēmā;

7.1.2. kā elektronisku līgumu, kuru paraksta ēdināšanas pakalpojuma sniedzējs un vecāks (pilnvarotais pārstāvis) vai pilngadīgais izglītojamais ar drošu elektronisko parakstu;

7.1.3. kā līgumu papīra formā, kuru pašrocīgi paraksta ēdināšanas pakalpojuma sniedzējs un vecāks (pilnvarotais pārstāvis) vai pilngadīgais izglītojamais;

7.2. līgumu slēdz uz nenoteiktu laiku, paredzot, ka līgums tiek izbeigts pēc izglītojamā atskaitīšanas no iestādes vai noteikumos noteiktajā kārtībā, saņemot vecāka (pilnvarotā pārstāvja) vai pilngadīgā izglītojamā atteikumu no izglītojamā ēdināšanas pakalpojuma;

7.3. ēdināšanas pakalpojuma sniedzējs nedrīkst noteikt maksu par elektronisku līguma noslēgšanu un distances saziņas līdzekļa izmantošanu;

7.4. ēdināšanas pakalpojuma sniedzējs var noteikt maksu par piegādes, pasta izdevumiem un citiem izdevumiem par līguma un rēķinu sagatavošanu un piegādi papīra formā;

7.5. līgumā paredz norēķinus bezskaidras naudas norēķinu veidā;

7.6. ēdināšanas pakalpojuma sniedzējs līgumā skaidri un saprotami ietver šādu informāciju:

7.6.1. ēdināšanas pakalpojuma sniedzēja identitāte, tai skaitā ēdināšanas pakalpojuma sniedzēja nosaukums, juridiskā adrese, tālruņa numurs un elektroniskā pasta adrese, tiešsaistes saziņas papildu līdzekļi, kas garantē rakstisku komunikāciju un nodrošina, ka vecāks (pilnvarotais pārstāvis) vai pilngadīgais izglītojamais var ātri sazināties ar ēdināšanas pakalpojuma sniedzēju, adrese, uz kuru var adresēt sūdzības, un norēķinu rekvizīti;

7.6.2. izglītojamā identitāte, tai skaitā izglītojamā vārds, uzvārds, personas kods, iestāde un klase vai grupa;

7.6.3. pakalpojuma kopējā vienības cena, pašvaldības līdzfinansējuma daļa un daļa, kuru sedz vecāks vai pilngadīgais izglītojamais, ieskaitot nodokļus un nodevas;

- 7.6.4. periods, par kuru tiks veikti norēķini, un perioda maksas aprēķināšanas veids;
- 7.6.5. ja attiecināms, piegādes, pasta izdevumi vai citi izdevumi par līguma un rēķinu sagatavošanu un piegādi papīra formā;
- 7.6.6. pakalpojuma izpildes noteikumi, termiņš, līdz kuram ēdināšanas pakalpojuma sniedzējs apņemas sniegt pakalpojumu, un sūdzību izskatīšanas kārtība;
- 7.6.7. atteikuma no ēdināšanas pakalpojuma gadījumā – informācija par atteikuma tiesību izmantošanas nosacījumiem, termiņu un kārtību, kā arī atteikuma veidlapa;
- 7.6.8. informācija par to, ka vecāks (pilnvarotais pārstāvis) vai pilngadīgais izglītojamais nevar izmantot atteikuma no ēdināšanas pakalpojuma tiesības par faktiski sniegto ēdināšanas pakalpojumu;
- 7.6.9. informācija par vecāka (pilnvarotā pārstāvja) vai pilngadīgā izglītojamā tiesībām, ja ēdināšanas pakalpojums neatbilst līguma noteikumiem;
- 7.6.10. līguma izbeigšanas nosacījumi;
- 7.6.11. informācija par pirmo iemaksu vai citām finanšu garantijām, kuras nodrošina vecāks pēc ēdināšanas pakalpojuma sniedzēja pieprasījuma, kā arī to nosacījumi, ja attiecināms;
- 7.6.12. informācija par vecāka (pilnvarotā pārstāvja) un pilngadīgā izglītojamā personas datu apstrādi saistībā ar ēdināšanas pakalpojumu.

8. Ja atbilstoši noteikumu 7. punktam pašvaldības izglītības iestādes izglītojamā vecāks vai pilngadīgais izglītojamais nav noslēdzis līgumu ar ēdināšanas pakalpojuma sniedzēju, tad pašvaldības līdzfinansējums izglītojamam netiek nodrošināts līdz līguma noslēgšanas brīdim.

9. Ja saskaņā ar noteikumu 5. punktu izglītojamam ir noteikts pašvaldības līdzfinansējuma pilnais apmērs vai izglītojamā ēdināšanas pakalpojums pilnībā tiek segts no valsts un/vai pašvaldības budžeta līdzekļiem, tad pašvaldības izglītības iestādes izglītojamā vecākam (pilnvarotajam pārstāvim) vai pilngadīgajam izglītojamam nav jāslēdz līgums ar ēdināšanas pakalpojuma sniedzēju.

10. Ja izglītojamā ēdināšanas pakalpojums pilnībā vai daļēji tiek segts no valsts vai pašvaldības budžeta līdzekļiem, tad pašvaldības izglītības iestādes izglītojamā vecākam (pilnvarotajam pārstāvim) vai pilngadīgajam izglītojamam ir pienākums līdz kārtējās mācību dienas plkst. 7.00 informēt, ka attiecīgajā dienā izglītojamam ēdināšanas pakalpojums nav nepieciešams, piesakot kavējumu līgumā vai iestādes noteiktajā kārtībā, ja līgums netiek slēgts.

11. Pašvaldības administratīvajā teritorijā esošo citu dibinātāju izglītības iestāžu klātienes mācību izglītojamie atbilstoši pašvaldības lēmumam noteiktais ēdināšanas pakalpojuma pašvaldības līdzfinansējums tiek aprēķināts un pārskaitīts cita dibinātāja izglītības iestādei atbilstoši Valsts izglītības informācijas sistēmas (VIIS) un pašvaldības informācijas sistēmu datiem, noslēdzot vienošanos ar izglītības iestādi par norēķinu kārtību.

12. Ja izglītojamā ēdināšanas pakalpojums pilnībā vai daļēji tiek segts no valsts vai pašvaldības budžeta līdzekļiem, pašvaldība (tai skaitā izglītības iestādes) un tās uzdevumā ēdināšanas pakalpojuma sniedzēji veic izglītojamo personas datu apstrādi, lai:

- 12.1. nodrošinātu ēdināšanas pakalpojuma uzskaiti un pārvaldību (tai skaitā, lai fiksētu izglītojamo kavējumus);
- 12.2. veidotu finanšu līdzekļu izlietojuma pārskatus;
- 12.3. nodrošinātu ēdināšanas pakalpojumu izglītojamiem;
- 12.4. nodrošinātu uztura korekcijas pakalpojumu;
- 12.5. nodrošinātu norēķinus par saņemto ēdināšanas pakalpojumu;

12.6. nodrošinātu saziņu ar likumiskajiem pārstāvjiem vai pilngadīgo izglītojamo saistībā ar ēdināšanas pakalpojumu.

13. Lai nodrošinātu valsts un pašvaldības finanšu līdzekļu pārvaldību, dati par pašvaldības līdzfinansējumu izglītojamiem tiek apstrādāti pašvaldības informācijas sistēmās un nodoti ēdināšanas pakalpojuma sniedzējiem, noslēdzot datu pārziņa un apstrādātāja līgumu.

14. Pašvaldības līdzfinansējuma pārvaldību nodrošina pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta departaments.

15. Atzīt par spēku zaudējušiem Rīgas domes 2022. gada 24. augusta saistošos noteikumus Nr. RD-22-153-sn "Kārtība, kādā Rīgas valstspilsētas pašvaldība nodrošina izglītojamo ēdināšanas pakalpojuma līdzfinansējumu" (Latvijas Vēstnesis, 2022, Nr. 178, Nr. 209, Nr. 240).

Rīgas domes priekšsēdētājs *V. Ķirsis*

Paskaidrojuma raksts

Rīgas domes 2023. gada 27. septembra saistošajiem noteikumiem Nr. RD-23-237-sn "Kārtība, kādā Rīgas valstspilsētas pašvaldība nodrošina izglītojamo ēdināšanas pakalpojuma līdzfinansējumu"

1. Mērķi un nepieciešamības pamatojums, tostarp raksturojot iespējamās alternatīvas, kas neparedz tiesiskā regulējuma izstrādi

Saistošie noteikumi nosaka Rīgas valstspilsētas pašvaldības (turpmāk – pašvaldība) administratīvajā teritorijā esošo vispārējās izglītības iestāžu (turpmāk – izglītības iestāde) klātienes mācību izglītojamo ēdināšanas pakalpojuma līdzfinansējuma (turpmāk – pašvaldības līdzfinansējums) saņemšanas nosacījumus.

Izglītības likuma 17. panta trešās daļas 11. punktā noteikts, ka pašvaldība nosaka tos izglītojamus, kuru ēdināšanas izmaksas sedz pašvaldība. Saskaņā ar Izglītības likuma 17. panta trešās daļas 11. punktā noteikto pašvaldībai ir pienākums paredzēt vismaz vienu skolēnu kategoriju, kurai tā apmaksā brīvpusdienas skolā.

Saistošajos noteikumos noteiktā pašvaldības brīvprātīgā iniciatīva ir attiecināma tikai uz ēdināšanas izdevumu segšanu tiem izglītojamiem, kas neietilpst Izglītības likuma 17. panta trešās daļas 13. punkta un 59. panta 3.¹ daļas tvērumā.

Saistošie noteikumi nepieciešami, lai ar ārējo normatīvo aktu noteiktu kārtību, kādā pašvaldība nodrošina līdzfinansējumu izglītojamā ēdināšanas pakalpojuma saņemšanai, tai skaitā detalizēti noteiktu kārtību, kādā pašvaldības izglītības iestādes nepilngadīgā izglītojamā vecāks (persona, kura realizē izglītojamā aizgādību) vai pilngadīgais izglītojamais un ēdināšanas pakalpojuma sniedzējs slēdz līgumu, lai saņemtu pašvaldības līdzfinansējumu par ēdināšanas pakalpojumu.

Saistošie noteikumi nosaka izglītojamo sociālās kategorijas un ēdināšanas pakalpojuma pašvaldības līdzfinansējuma piešķiršanas kārtību, un tie paredz, ka, izvērtējot pašvaldības budžeta iespējas un saistības sociālo tiesību jomā, pašvaldība ar atsevišķu lēmumu nosaka izglītojamo kategorijas (ievērojot saistošajos noteikumos noteiktās izglītojamo kategorijas ar sociālo statusu), kuru ēdināšanas izmaksas sedz pašvaldība, nosakot pašvaldības līdzfinansējuma pilno vai daļējo apmēru.

Saistošie noteikumi paredz, ka līdz 2024. gada 31. augustam pašvaldības līdzfinansējums tiek noteikts pašvaldības izglītības iestādes klātienes mācību izglītojamam, kā arī pašvaldības administratīvajā teritorijā esošās privātās pirmsskolas izglītības iestādes izglītojamam, ja izglītojamā dzīvesvieta ir deklarēta pašvaldības administratīvajā teritorijā.

Saistošie noteikumi nosaka, ka no 2024. gada 1. septembra pašvaldības līdzfinansējums tiek noteikts pašvaldības izglītības iestāžu klātienes mācību izglītojamam, ja izglītojamā dzīvesvieta ir deklarēta pašvaldības administratīvajā teritorijā, kā arī pašvaldības administratīvajā teritorijā esošo (valsts vai privāto) izglītības iestāžu (turpmāk – cita dibinātāja izglītības iestāde) klātienes mācību izglītojamam, ja izglītojamā dzīvesvieta ir deklarēta pašvaldības administratīvajā teritorijā.

Saistošie noteikumi nosaka, ka no 2024. gada 1. septembra pašvaldības administratīvajā teritorijā esošo citu dibinātāju (valsts vai privātpersonu) vispārējās izglītības iestāžu klātienes mācību izglītojamo atbilstoši pašvaldības lēmumam noteiktais ēdināšanas pakalpojuma līdzfinansējums tiek aprēķināts un pārskaitīts cita dibinātāja izglītības iestādei atbilstoši Valsts izglītības informācijas sistēmas (VIIS) un pašvaldības informācijas sistēmu datiem par izglītojamiem, noslēdzot vienošanos ar izglītības iestādi par norēķinu kārtību.

2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu, iekļaujot attiecīgus aprēķinus Pašvaldības administratīvajā teritorijā deklarēto izglītojamo skaits:

1) pašvaldības izglītības iestādēs – 90 651, tai skaitā sociālo kategoriju – 11 043; 2) citu dibinātāju izglītības iestādēs – 11 365, tai skaitā sociālo kategoriju – 1253.

Plānotā ietekme uz 2023. gada budžetu – nav nepieciešams budžeta līdzekļu palielinājums, ietekme uz 2024. gada budžetu – palielinājums 7 miljoni *euro*.

3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci (aktuālā situācija, prognozes tirgū un atbilstība brīvai un godīgai konkurencei)

Saistošie noteikumi paredz kārtību, kādā komersants, sniedzot ēdināšanas pakalpojumu pašvaldības iestādē, slēdz līgumu par konkrēta izglītojamā ēdināšanas pakalpojumu, ja ēdināšanas izdevumi daļēji ir sedzami ar pašvaldības līdzfinansējumu un daļēji no vecāku finanšu līdzekļiem.

Saistošie noteikumi neietekmē ēdināšanas pakalpojuma iepirkuma līgumā noteikto maksas lielumu un regulējumam nav ietekmes uz konkurenci.

4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām gan attiecībā uz saimnieciskās darbībasveicējiem, gan fiziskajām personām un nevalstiskā sektora organizācijām, gan budžeta finansētām institūcijām

Saistošie noteikumi nodrošina tiesisko pamatojumu un ietvaru pašvaldības līdzfinansējuma saņemšanai izglītojamā ēdināšanas pakalpojuma izdevumu segšanai un pašvaldības līdzfinansējuma piešķiršanas kontrolei, nosakot administratīvās procedūras un iesaistīto pušu tiesības un pienākumus.

5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem

Izglītības iestāžu izglītojamo ēdināšanas pakalpojuma līdzfinansējuma administrēšanai papildus ir nepieciešams izstrādāt un ieviest lietojumprogrammu papildinājumus un automatiskās datu apmaiņas servisu, kas nodrošinās līdzfinansējuma piešķiršanas prasību izpildes kontroli elektroniskā vidē, samazinot cilvēkresursu un laika patēriņu.

6. Izpildes nodrošināšana

Saistošo noteikumu izpildes uzraudzību nodrošinās pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta departaments.

7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana

Saistošie noteikumi nodrošina nepieciešamo tiesisko regulējumu pašvaldības brīvprātīgās iniciatīvas īstenošanai – līdzfinansējuma piešķiršanai noteiktām izglītojamo kategorijām ēdināšanas pakalpojuma izmaksu segšanai.

8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām, tostarp sabiedrības viedokļanoskaidrošanā gūtā informācija

Tika veiktas konsultācijas ar Izglītības iestāžu ēdinātāju asociāciju un Latvijas Ēdinātāju apvienību.

Saistošo noteikumu projekts un tam pievienotais paskaidrojuma raksts laikposmā no 2023. gada 12. jūlija līdz 2023. gada 26. jūlijam tika publicēts pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē sabiedrības viedokļa noskaidrošanai. Nav saņemti priekšlikumi, iebildumi un komentāri.

Rīgas domes priekšsēdētājs *V. Ķirsis*